

Guia docent de l'assignatura "Desenvolupament de la personalitat (0-6 anys)"

2011/2012

Codi: 102024

Crèdits ECTS: 12

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500797 Educació infantil	847 Graduat en Educació infantil	FB	1	A

Contacte

Nom : Isabel Guibourg García

Email : Isabel.Guibourg@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: No

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No es contemplen.

Objectius i contextualització

Que l'estudiant conegui els processos de desenvolupament i aprenentatge que tenen lloc a la primera infància, que identifiqui la interacció i comunicació social com un factor determinant i que reconegui l'infant como un subjecte capaç.

Objectius:

1. Concebre l'infant de 0 a 6 anys com un subjecte actiu, protagonista del seu procés de desenvolupament i aprenentatge, que construeix els seus propis coneixements a partir de la interacció social en activitats conjuntes, pautades per la cultura i capaç d'adquirir nivells significatius d'autonomia.
2. Comprendre els processos de desenvolupament i aprenentatge que tenen lloc durant la primera infància (desenvolupament motor i esquema corporal; construcció d'una identitat personal i socialització; desenvolupament cognitiu i adquisició del llenguatge) i la funció que en aquests processos tenen les activitats pròpies de l'infància (rutines de cura personal i joc).
3. Realitzar observacions i entrevistes que permetin analitzar aspectes dels processos de desenvolupament i aprenentatge, de les activitats en les que participen els petits i de les interaccions que s'estableixen.

Competències i resultats d'aprenentatge

1496:EEI05 - Observar sistemàticament contextos d'aprenentatge i convivència i saber reflexionar sobre ells.

1496:E05.03 - Observar sistemàticament contextos d'aprenentatge i convivència i saber reflexionar sobre ells.

1496:EEI08 - Demostrar que coneix l'evolució del llenguatge en la primera infància, saber identificar possibles disfuncions i vetllar per la seva correcta evolució.

1496:E08.01 - Demostrar que coneix l'evolució del llenguatge en la primera infància, saber identificar possibles disfuncions i vetllar per la seva correcta evolució.

1496:EEI09 - Abordar amb eficàcia situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multiculturals i multilingües.

1496:E09.04 - Abordar amb eficàcia situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multiculturals i multilingües.

1496:EEI10 - Expressar-se adequadament oralment i per escrit i dominar l'ús de diferents tècniques d'expressió.

1496:E10.06 - Expressar-se adequadament oralment i per escrit i dominar l'ús de diferents tècniques d'expressió.

1496:EEI12 - Demostrar que coneix l'evolució de la comunicació no verbal i del llenguatge en la primera infància, saber identificar possibles disfuncions i vetllar per la seva correcta evolució. Abordar amb eficàcia situacions d'aprenentatge de llengües i comunicació en contextos multiculturals i multilingües.

1496:E12.03 - Demostrar que coneix l'evolució de la comunicació no verbal i del llenguatge en la primera infància, saber identificar possibles disfuncions i vetllar per la seva correcta evolució. Abordar amb eficàcia situacions d'aprenentatge de llengües i comunicació en contextos multiculturals i multilingües.

1496:EEI15 - Demostrar que coneix l'evolució dels fonaments d'atenció primerenca i les bases i desenvolupaments que permeten comprendre els processos psicològics, d'aprenentatge i de construcció de la personalitat en la primera infància.

1496:E15.04 - Demostrar que coneix l'evolució dels fonaments de latència primerenca i les bases i desenvolupaments que permeten comprendre els processos psicològics, d'aprenentatge i de construcció de la personalitat en la primera infància.

1496:EEI17 - Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.

1496:E17.01 - Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.

1496:EEI18 - Actuar com a orientador de pares i mares en relació a l'educació familiar en el període 0-6.

1496:E18.02 - Actuar com a orientador de pares i mares en relació a l'educació familiar en el període 0-6.

1496:EEI19 - Dominar habilitats socials en el tracte i relació amb la família de cada estudiant i amb el conjunt de famílies.

1496:E19.03 - Dominar habilitats socials en el tracte i relació amb la família de cada estudiant i amb el conjunt de famílies.

1496:FBI01.01 - Comprendre els processos educatius i d'aprenentatge en el període 0-6, en el context familiar, social i escolar.

1496:FBI01.01.01 - Observar sistemàticament contextos d'aprenentatge i convivència i saber reflexionar sobre ells.

1496:FBI01.01.02 - Actuar com a orientador de pares i mares en relació a l'educació familiar en el període 0-6.

1496:FBI01.02 - Conèixer els desenvolupaments de la psicologia evolutiva de la infància en els períodes 0-3 i 3-6.

1496:FBI01.02.01 - Demostrar que coneix l'evolució dels fonaments de latència primerenca i les bases i desenvolupaments que permeten comprendre els processos psicològics, d'aprenentatge i de construcció de la personalitat en la primera infància.

1496:FBI01.02.02 - Demostrar que coneix l'evolució de la comunicació no verbal i del llenguatge en la primera infància, saber identificar possibles disfuncions i vetllar per la seva correcta evolució. Abordar amb eficàcia situacions d'aprenentatge de llengües i comunicació en contextos multiculturals i multilingües.

1496:FBI01.02.03 - Demostrar que coneix l'evolució del llenguatge en la primera infància, saber identificar possibles disfuncions i vetllar per la seva correcta evolució.

1496:FBI01.02.04 - Abordar amb eficàcia situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multiculturals i multilingües.

1496:G02 - Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.

1496:G02.01 - Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.

1496:G03 - Respectar la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions.

1496:G03.01 - Comprendre que cada subjecte es un ésser únic i irrepetible.

1496:T05 - Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació a l'acció.

1496:T05.03 - Dominar habilitats socials en el tracte i relació amb la família de cada estudiant i amb el conjunt de famílies.

1496:T07 - Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocionals (en termes de forteses, potencialitats i debilitats) per desenvolupar aquelles necessàries en el seu exercici i desenvolupament professional.

1496:T07.01 - Expressar-se adequadament oralment i per escrit i dominar l'ús de diferents tècniques d'expressió.

Continguts

1. Desenvolupament, aprenentatge, cultura i educació: (2 ectes.)

- La conducta humana.
- Les grans perspectives teòriques en psicologia evolutiva i de l'educació:
 - o Ambientalista, Biològica i Interaccionista - Contextualista.
- Funcions psíquiques elementals i superiors.
- Herència biològica, cultural i educació.
- Consciència i llenguatge.
- Desenvolupament i aprenentatge:
 - o La interacció en activitats compartides.
 - o La comunicació social.
 - o La zona de desenvolupament proper.
- Els contextos de desenvolupament i aprenentatge.

2. Els processos de desenvolupament i aprenentatge en l'infància: afectius, socials, cognitius, comunicatius

- Les diferències individuals en els processos de desenvolupament i aprenentatge.
- El nouat:
 - o Conductes reflexes i percepcions.
 - o Sistema nerviós central.
- Els processos psicomotors:
 - o Maduració, desenvolupament i aprenentatge.
 - o L'adquisició de l'autonomia motora.
 - o Espai i temps.
 - o La construcció de l'esquema i l'imatge corporal.

- o La psicomotricitat fina.
- Els processos afectius i socials:
 - o La construcció de la identitat individual i social.
 - o Del tot indiferenciat a un subjecte socialitzat.
 - o L'autonomia personal.
 - o La construcció de l'autoconcepte i l'autoestima.
 - o La interiorització de normes i valors socials: els límits.
- L'adquisició del llenguatge verbal:
 - o De les conductes heretades a la comunicació intencionada.
 - o De la comunicació preverbal a la competència lingüística.
- o El procés de construcció de la llengua escrita.
 - Els processos cognitius:
 - o Del pensament en accions i percepcions al pensament simbòlic.
 - o El procés d'organització de la realitat i l'establiment de relacions temporals, espacials, causals...
 - o L'adquisició del pensament lògic.

3. Els contextos de desenvolupament i aprenentatge: (2 ect.)

- El context familiar com context natural de desenvolupament:
 - o La diversitat familiar: orígens, estructura...
 - o Les expectatives de la família.
 - o Les relacions d'apego.
 - o Característiques de la interrelació en el context familiar.
 - o El procés cap a l'autonomia personal.
- Els serveis dirigits a la primera infància i la seva família:
 - o L'escola infantil.
 - o Els espais familiars.
 - o Les ludoteques.
 - o Altres.
- El context escolar:
 - o La separació de les persones significatives.
 - o L'interacció en grup.
- o Compartir a l'adult (activitats, espai, materials...)
 - o La relació amb els companys.
 - La relació família i escola:

- o La comunicació i la participació.

- El maltractament infantil en la família i en l'escola.

4. Les activitats d'ensenyament i aprenentatge en l'educació infantil: (2 ectes.)

- Les rutines quotidianes:

- o Les primeres activitats compartides.

- o L'organització inicial del temps i l'espai.

- o La construcció de significats compartits.

- o La capacitat d'anticipació i l'autonomia.

- El joc:

- o Activitat bàsica de desenvolupament i aprenentatge en l'infància.

- o El joc i la seva relació amb:

- La funció simbòlica.

- La construcció de la realitat.

- La creativitat.

- o El joc com instrument per la resolució de conflictes.

- o L'evolució del joc.

- El desenvolupament del dibuix:

- o Evolució del gargot.

- o El procés d'ensenyament i aprenentatge de la representació de la realitat.

5. Procediments de treball professional: (2 ectes.)

- L'observació:

- o Tipus d'observacions i registres.

- o L'anàlisi del que s'ha observat: establiment de categories.

- o L'observació com instrument per avaluar els processos d'ensenyament i aprenentatge, l'intervenció pedagògica

- L'entrevista:

- o Tipus d'entrevistes.

- o L'entrevista amb adults:

- o Obtenció i transmissió d'informació.

- o L'establiment d'acords.

- o L'entrevista amb infants:

- o La detecció dels coneixements previs.

Metodologia

Presencial en gran grup:

S'introdueix els estudiants en una àrea del saber nova per ells, s'ofereixen els marcs conceptuals necessaris per tal de facilitar la seva activitat autònoma i es dóna una visió global dels continguts del temari.

Seminaris vinculats a les pràctiques i a les lectures.

Es proposen dues línees de treball:

* Discussió de les lectures proposades.

* Seguiment dels treballs pràctics: la intenció és que l'estudiant pugui identificar en una situació real, alguns dels aspectes del tema tractat. Es posposen entrevistes a adults i a infants. Observació d'activitats de jocs i rutines quotidianes en el context familiar i escolar. Preparació, seguiment, avaluació i exposició dels treballs.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial en gran grup	70	2.8	1496:E05.03 , 1496:E08.01 , 1496:E09.04 , 1496:E15.04 , 1496:E19.03 , 1496:FBI01.02.02 , 1496:FBI01.02.04 , 1496:G03.01 , 1496:G02.01 , 1496:FBI01.02.03 , 1496:FBI01.02.01 , 1496:E17.01 , 1496:E12.03
Seminaris vinculats a els treballs pràctics	30	1.2	1496:E05.03 , 1496:FBI01.01.01 , 1496:FBI01.02.01 , 1496:T07.01 , 1496:T05.03 , 1496:G03.01 , 1496:FBI01.01.02 , 1496:E19.03 , 1496:E08.01 , 1496:E10.06 , 1496:E18.02 , 1496:E15.04
Tipus: Autònomes			
Treball autònom	100	4.0	1496:E08.01

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es durà a terme durant tot el curs. L'estudiant haurà de demostrar que ha assolit les competències i els coneixements de l'assignatura. En tots els temes hi haurà unes lectures obligatòries i uns treballs pràctics a realitzar en grup. Al final de cada 2 temes hi haurà un control escrit individual que serà imprescindible aprovar. Per poder superar l'assignatura, s'ha d'aprovar cada un dels treballs pràctics i dels controls escrits. Només es farà la nota mitja si tots els treballs i proves estan aprovades amb una puntuació mínima d'un cinc sobre 10.

Les proves dels control individuals tindran un pes del 40% i els treballs pràctics realitzats en grup, representaran el 60% de la qualificació final. Tant els treballs pràctics com els controls, hauran d'estar aprovats. Si l'estudiant no ha presentat alguna de les pràctiques o no s'ha presentat a un dels controls individuals, quedarà suspès.

Les proves de control individual podran recuperar-se en un examen final que equival a una segona convocatòria. Es considerarà que un alumne ha suspès si tot i no seguir el curs ja ha entregat alguna/-es de les activitats d'avaluació. El professor/-a estudiarà cada cas en funció de la situació de cada estudiant i decidirà si l'estudiant suspès té dret o no a la recuperació del treball pràctic i de quina manera es podrà intentar recuperar. Així, els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adequat de l'assignatura (assistència, participació i lliuraments) i tot i així els quedi algun aspecte concret no assolit, se'ls donarà l'oportunitat de poder superar la matèria, o bé realitzant un treball autònom i individual addicional, o bé una prova escrita o ambdues. Si finalment no recupera les activitats d'avaluació de cada un dels blocs, significarà que no ha assolit el mínims esperats i suspendrà l'assignatura amb una qualificació final que serà la nota de l'activitat suspesa o la mitjana corresponent de les activitats suspeses dels blocs.

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes, en cas contrari

es considerarà no presentat.

Els resultats de cadascuna de les avaluacions s'hauran de publicar al campus virtual en el termini màxim de 20 dies després de la seva realització, i s'haurà d'oferir una data de revisió dintre dels 10 dies següents a la seva publicació. La qualificació final s'extraurà de la mitjana ponderada amb totes les activitats aprovades.

El tractament de casos particulars, dubtes, suggeriments, etc., s'haurà de plantejar als/les professors/es dels corresponents. El/la coordinador/a de l'assignatura vetllarà perquè els criteris finals d'avaluació pel que fa a la nota global de l'assignatura siguin adoptats de forma consensuada per part de tot l'equip docent, i a ell/a se li podrà adreçar en darrera instància qualsevol demanda o necessitat addicional d'aclariment en aquest sentit.

Tota aquesta informació i d'altra informació addicional es penjarà al inici del curs en el campus virtual de l'assignatura que farem servir com a eina de comunicació.

Qualsevol canvi realitzat en els continguts de la guia i/o programa de l'assignatura durant el curs serà acordat amb l'alumnat que assisteixi aquell dia a classe on es discuteixi el possible canvi i s'anunciarà posteriorment al campus virtual de l'assignatura. Igualment, els continguts exposats en el cronograma inicial de cada bloc, poden variar si s'arriba a un acord entre el professor/-a i l'alumnat que assisteixi a la classe el dia que es proposi. Si s'acorda la modificació en la guia i/o programa serà informat a través de les notícies del campus virtual de l'assignatura. Els canvis poden permetre ajustar els continguts a les característiques, coneixements, interessos i ritmes particulars del grup classe.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Controls escrits individuals	40%	70	2.8	1496:E05.03 , 1496:E08.01 , 1496:E09.04 , 1496:E15.04 , 1496:FBI01.02.01 , 1496:E19.03 , 1496:E17.01 , 1496:E12.03 , 1496:FBI01.02.02 , 1496:T07.01 , 1496:G03.01 , 1496:G02.01 , 1496:FBI01.02.04 , 1496:FBI01.02.03
Treballs pràctics i exposicions	60%	30	1.2	1496:E05.03 , 1496:E08.01 , 1496:E10.06 , 1496:E18.02 , 1496:FBI01.01.01 , 1496:FBI01.02.01 , 1496:G03.01 , 1496:T07.01 , 1496:T05.03 , 1496:FBI01.02.02 , 1496:FBI01.01.02 , 1496:E19.03 , 1496:E15.04

Bibliografia

Manuals de referència:

Bassedes, E.; Huguet, T.; Solé, I. (1998). *Aprender i ensenyar a l'educació infantil*. Barcelona: Graó.

Paniagua, G.; Palacios, J. (2005). *Educación Infantil: respuesta educativa a la diversidad*. Madrid: Alianza.

Revistes:

Col·lecció temes d'infància: Associació de Mestres Rosa Sensat i Diputació de Barcelona

Guix, Guix d'infantil (Graó)

Infància (Rosa Sensat)

Webs d'interès:

<http://www.xtec.cat/>

<http://www.gencat.cat/benestar/persones/infants/dgaia/>

<http://www.educacion.es/portada.html>

<http://www.unicef.es>

<http://www.rosasensat.org>

<http://es.bernardvanleer.org/http://es.bernardvanleer.org/>

<http://www.quadernsdigitals.net>

<http://www.revistainfancia.org/>